ಸಂಪಾದಕೀಯ

ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ: ತಡೆ ಹೇಗೆ?

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ತಾಪಮಾನ ಶೇ.50 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಜನ, ಜಾನುವಾರುಗಳು ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣತೆ ಒಂದೊಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳು ಅಪಾರವಾದುದು. ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮ, ನೀರ್ಗಲ್ಲು ಕರಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಮಟ್ಟ ಏರಬಹುದು. ಕಡಲ ತಡಿಯ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಳುಗಬಹುದು, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಸಿಯಬಹುದು, ಮಳೆ ಏರುಪೇರಾಗಬಹುದು. ಜೀವ ಸಂಕುಲ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು. ಆಧುನೀಕರಣ, ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಗಳು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಾಶ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಗೆ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗಾಲದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವ ಪ್ರಮುಖ ದೇಶಗಳೆಂದರೆ ಅಮೆರಿಕ, ಚೀನಾ, ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ಭಾರತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಏರಿಕೆ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ 2 ಡಿಗ್ರಿಯ ಮಿತಿ ದಾಟದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಈ ದೇಶಗಳ ಮೇಲಿದೆ.

ತಾಪಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಮೇಲೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಹಸಿರು ಮನೆ ಅನಿಲ ಬಿಡುಗಡೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 'ಕ್ಯೋಟೊ ಒಪ್ಪಂದ' 2005 ಫೆಬ್ರುವರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ 83 ದೇಶಗಳು ಹಸಿರು ಮನೆ ಅನಿಲದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್, ಮೀಥೇನ್, ನೈಟ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್, ಸಲ್ಫರ್ ಹೆಕ್ಸಾ ಫ್ಲೋರೈಡ್, ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಪಿಎಫ್‌ಸಿ ಗಳನ್ನು 1990ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2008-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5.2ರಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಸಿರಿವಂತ ದೇಶಗಳು ಕ್ಯೋಟೊ ಒಪ್ಪಂದದ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ತಾವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಬಡ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಇದೇ ನವೆಂಬರ್ 30ರಿಂದ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ಶೃಂಗಸಭೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಯೋಟೊ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಬದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಂಡಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ದೇಶದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳು ಏರುತ್ತಿರುವ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೀರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜನತೆಯ ಸಂಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೆಲವೊಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಶೀಘ್ರ ಮುಂದಾಗಬೇಕು.

ಚಿತ್ರಸ್ಫೂರ್ತಿ

ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಬರೆಯಿರಿ. ಯಾರೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?!

ತಿಳಿಸಾರ

ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕುತ್ತು ತಂದಿರುವ ಅಂಶಗಳು

- ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ
- ಅಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು
- ಜಾಗತಿಕ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಪಿಡುಗು
- ನಾಜೂಕಿನ ಹಾಗೂ ಸೋಂಕಿಗೆ ಪಕ್ಕಾದ ವಾತಾವರಣ
- ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು
- ಎಬೊಲಾ ಮತ್ತಿತರ ಅತಿ ಮಾರಕ ವೈರಸ್‌ಗಳ ಹಾವಳಿ
- ದುರ್ಬಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಜನರಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿ, ಆ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅವರು ಮುಂದಾಗದಿರುವುದು
- ಡೆಂಗ್ಯೂ ಜ್ವರ
- ಎಚ್‌ಐವಿ

ಕಾಕಾ ಹೋಟ್ಲು

ಸಾಹಿತಿ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಖುಷಿಪಟ್ಟರಂತೆ?

ಧೀರು

....

ಸುಧೀರು

ಆನಂದಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಸತ್ತಾಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಣ್ಯರು ಸತ್ತಾಗ ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವುದು ಅಗಲಿದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಗೌರವ!

ಬೇಟೆ

ಜಯವೀರ ವಿಕ್ರಮ್ ಸಂಪತ್ ಗೌಡ

ಅಂಕಣಕಾರರು

ಈ ದೇಶದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ. ನಾವು ಆಲೋಚಿಸುವ ಕ್ರಮವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಮರ್ಶೆಗೊಳಗಾಗಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ.

ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಯಾಕೆ ಬಂದ್ ಆಗಬೇಕು? ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಶೋಕಾಚರಣೆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು? ಅರ್ಥವೇ ಆಗೊಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವವರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಏನು ತುಂಬಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಏಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಇವರು ಸಹ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಯೋಚಿಸುವುದೇಕೆ?

ಒಂದು ವೇಳೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಕಾರ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡ ನಿಧನರಾದಾಗ, ಸರಕಾರ ಒಂದು ದಿನದ ರಜಾ ಘೋಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಈ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕಾರ್ನಾಡ ಅವರಿಗೆ ಅಪಚಾರ, ಅಗೌರವವಾಯಿತು ಎಂದೇನಾದರೂ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತಾ? ಕಾರ್ನಾಡರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿ ಬಹಳ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟೆವು ಎಂದು ಸರಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರಾ?

ಬುಲ್‌ಶಿಟ್!

ಈ ಗಣ್ಯರು ಸತ್ತಾಗ ಸರಕಾರಿ ರಜೆ ಘೋಷಣೆಯೇ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಪಮಾನ, ಅಪಚಾರ. ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಅನಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ? ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದೆಷ್ಟೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಿ, ಅದೆಷ್ಟೇ ಗಣ್ಯನಾಗಿರಲಿ, ಅವರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಡೀ ದೇಶ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇಕೆ ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕು? ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ, ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮಳಿಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಬೀಗ ಬಡಿದು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಬೇಕು? ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಸಂದೇಶ ಸಾರಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ? ಇದರಿಂದ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು? ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ ಆದಂತಾದೀತು?

ಗಣ್ಯರು ನಿಧನರಾದಾಗ ಟಿವಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬರುವ ಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವು ಸರಕಾರಿ ರಜಾ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿಧನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ ನಂತರ ಟಿವಿಗಳಿಗೆ ನಂತರದ ಪ್ರಮುಖ ಸುದ್ದಿಗಳೆಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರಾ, ಇಲ್ಲವಾ ಎಂಬುದು. ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಿಗೂ ರಜೆಯದೇ ಚಿಂತೆ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಂತೂ ರಜೆ ಘೋಷಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಟಿವಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಗಣ್ಯರ ನಿಧನದ ಸುದ್ದಿ ಜತೆಗೇ ರಜೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ. ಗಣ್ಯರು ಹೌದೋ, ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವುದೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸರಕಾರ ಕೂಡ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಬೇಕೋ, ಬೇಡವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮಾನದಂಡದಿಂದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಧನರಾದವರು ಯಾರು, ಅವರು ಯಾವ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಆ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಮತದಾರರು) ಎಷ್ಟು, ಅವರು ಯಾವ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಪರವಾಗಿದ್ದವರು, ಆಳುವ ಪಕ್ಷ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಎಂಥ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರು...ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಳೆದು-ತೂಗಿ, ನಂತರ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಬೇಕಾ ಬೇಡವಾ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಿಧನರಾದವರು ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವಷ್ಟು ಗಣ್ಯರಾ ಎಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ರಜೆ ಕೊಡಬೇಕಾ ಬೇಡವಾ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರದ ಹಿಂದೆ ನಿಧನರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆ, ಅರ್ಹತೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ. ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಧನರಾದರಂತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬೇಸರ, ದುಃಖ, ಆಘಾತದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಸರಕಾರ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದೆಯಾ, ಇಲ್ಲವಾ ಎಂದು.

ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ನಿಧನರಾದಾಗ, ಬೆಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬಹಳ ಕಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ರಜೆ! ತಾವು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾ ಎಂಬ ಪಶ್ನೆ. ಸರಕಾರವೇನಾದರೂ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆನಂದವೋ ಆನಂದ! ಸತ್ತು ರಜೆ ಕರುಣಿಸಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಗಣ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕ ಸಮಾಧಾನ, ಸದ್ಗತಿ ಸಿಗಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆ. ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ನಿಧನರಾದ ಗಣ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ನಾಡರು ನಿಧನರಾದಾಗ, ಸರಕಾರ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿತಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸದವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ-'ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಶಾಲೆ ರಜೆ ಅಂತ ವಾಪಸು ಬಂದಳಲ್ಲ, ಯಾಕೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾ?' ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು, 'ಯಾರೋ ನಾಟಕದವರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ...ಅದಕ್ಕೆ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟವ್ರೆ' ಅಂದಳು. ನಿಧನರಾದವರು ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡ ಎಂಬುದು ಸಹ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ನೀನು ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀಯಾ?' ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. 'ಅವಯ್ಯ ಯಾರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸಾರ್' ಅಂದಳು. ನಿಧನರಾದವರು ಯಾರು ಅಂತಾನೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇವರೆಂಥ ಶೋಕಾಚರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು? ಇಂಥವರು ಶೋಕಿಸುವ ಬದಲು ರಜೆ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂತೋಷಿಸಬಹುದು. ಕಾರ್ನಾಡರಿಗೂ, ಮನೆಗೆಲಸದವಳಂತೆ ಇರುವ ನೂರಾರು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಯಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ ನಿಧನ ನಿಮಿತ್ತ ಕೊಡುವ ರಜೆ ಮಜಾ, ಮೋಜು ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಬಹುದು.

ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಜೆ ಯಾಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಣ್ಯರು ನಿಧನರಾದಾಗ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ರಜೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳಿಗೂ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ತರಾತುರಿ. ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು 'ಯಾಕೆ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, 'ಯಾರೋ ಸತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ...ರಜೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ..' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಧನರಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶೋಕಕ್ಕಿಂತ ರಜೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ತಾನು ಸತ್ತು ನಮಗೆ ರಜೆ ಕರುಣಿಸಿದ ಎಂಬ ಖುಷಿಯಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಷಾದವಾಗಲಿ, ಶೋಕವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಶೋಕಾಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ವಿಫಲವಾದಂತೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಧನರಾದ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಅಗೌರವ ತೋರಿದಂತೆ. ಶೋಕದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೋಕಿ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಭ್ಯತೆ?

ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಕಾಚರಣೆ ಹೀಗೆಯೇ. ಗಣ್ಯರ ನಿಧನದಿಂದ ರಜೆ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ, ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ, ಸಂಭ್ರಮವೋ ಸಂಭ್ರಮ. ಮನೆಗೆ ಬಂದವರೇ ಆ ದಿನ ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಾರದ ಕೊನೆಯ ದಿನವಾದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂತೋಷ. ಲಾಂಗ್ ವೀಕೆಂಡ್. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಜತೆ ಔಟಿಂಗ್. ಗಣ್ಯರು ನಿಧನರಾದ ದಿನ ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗೆ, ಶಾಲಾ- ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟ ದಿನ ನೋಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲ್‌ಗಳು ಭರ್ತಿ. ಯಾವ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಲಿಡಲು ಆಗದಷ್ಟು ಜನಸಂದಣಿ. ಯಾರ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಶೋಕದ ಛಾಯೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಧನರಾದವರ ನೆನಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಸತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಹಾಯಾಗಿ ಕಳೆಯುವಂತಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ.

ಶೋಕಾಚರಣೆ ಎಂಬುದು ಎಂದೋ ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಧನರಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕಿಸದೇ, ಆ ದಿನ ಶೋಕಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಶೋಕಾಚರಣೆಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವಿದೆ? ಇದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ನಿಧನರಾದವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮೌನದ ಮೂಲಕ ಶೋಕ ಅಥವಾ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಸಾಕು. ದಿನವಿಡೀ ಶೋಕಿಸುವಷ್ಟು ವ್ಯವಧಾನ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಜನರ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವ ಜನ, ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಸತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ದಿನವಿಡೀ ಶೋಕಿಸುತ್ತಾರಾ? ಇದು ತುಸು ಬಿರುಸಿನ ಅಥವಾ ಕಠಿಣವಾದ ಮಾತು ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಕಟು ವಾಸ್ತವ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ನಿಧನರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವನಿರಬಹುದು, ಅದೆಷ್ಟೇ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದು, ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ರಜೆ ಹಾಕಿ ಯಾರೂ ಶೋಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೂತಕ ಆಚರಿಸಲಿ. ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಿ. ಆದರೆ ದೇಶಕ್ಕೋ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೋ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೂ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಒಂಥರಾ ಶೋಕಾಚರಣೆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಶೋಕಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶ. ಇದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು.

ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ನಾಡರು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಸರಕಾರ ಏಕಾಏಕಿ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿತು. ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೊಂದು-ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ದಿನ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಕಚೇರಿಗೆ, ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬರುವವರೆಲ್ಲ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದರೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು? ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದ ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ರಜೆ ಕೊಡುವ ಬದಲು ನಾಳೆ ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡರು.

ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶೋಕಾಚರಣೆಗಿಂತ ಶೋಕಿ ಆಚರಣೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎಂದಂತಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ರಜೆ ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲ ಕಾರ್ನಾಡರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರಾ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕಿಸಿದರಾ? ಅವರ ಬದುಕಿನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಬದ್ಧತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರಾ? ಕನಿಷ್ಠ ಅವರ ಜೀವನ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅರಿಯುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರಾ? ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಓದಿದರಾ? ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರಾ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಟಿವಿಯಲ್ಲೋ, ಥಿಯೇಟರಿಗೋ ಹೋಗಿ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದರು. ಅಗಲಿದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು? ಒಂದೆಡೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ದುಡಿಯುವ ಅವಧಿಗೆ ಕತ್ತರಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ, ಅಡಚಣೆ. ಕಾಟಾಚಾರದ ಶೋಕಾಚರಣೆಗೆ ಜನಜೀವನವೇ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ. ಕಾರ್ನಾಡರು ನಿಧನರಾದ ದಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೂ ಈ ರಜೆ ಅನ್ವಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅವು ಹಠಾತ್ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟವು. ಅದರಿಂದ ಆದ ತೊಂದರೆ, ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ಜನ ಮನೆ-ಮಠ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ?!

ಕಾರ್ನಾಡರು ತೀರಿಕೊಂಡ ದಿನ ರಜೆ ಕೊಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಅವರ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಲೀ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಯೋಚಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ, ಗಣ್ಯರು ನಿಧನರಾದಾಗ ರಜೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ ತಾನೇ? ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಶಾಲಾ ವಾಹನ ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆ ಏನು? ಅಪ್ಪ -ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು? ಹೀಗೆ ಬರುವ ಒಂದು, ಎರಡನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಿಸುವ ತೊಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ರಜೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರಾ? ಇದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರ ತೊಳಲಾಟವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರಾ? ಹಾಗೆ ಹಠಾತ್ತನೆ ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವ ಬದಲು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಾಸು ಪಾಠ ಮಾಡಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮೌನಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ, ಶ್ರಾದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?

ಆಗ ಆ ಮೌನಕ್ಕೆ, ಶೋಕಾಚರಣೆಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ನಾಡರು ನಿಧನರಾದಾಗ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಗೌರವ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಕಾಟಾಚಾರದ ಆಚರಣೆ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಭಾವನೆ ಇರದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಹಾಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ಪದ ನೀಡಿದಂತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಆ ದಿನ ರಜೆ ಘೋಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ? ಕಾರ್ನಾಡರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಪಚಾರವಾಯಿತು, ಅವಮಾನವಾಯಿತು ಎಂದು ಯಾರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ತಾವೇಕೆ ರಜಾ ಘೋಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಖುದ್ದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದರೆ, ತಪ್ಪು ಭಾವಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ರೀತಿ ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವುದೇಕೆ? ಯಾರನ್ನು ಖುಷಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಸರತ್ತು? ಅದೇ ನನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರಿಂದ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಸಂತಸವಾಗಲಿ ಎಂದೇ? ಸತ್ತವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿ ಎಂದೇ? ತೀರಾ ಬೇಸರವಾದವರು, ಅವರ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ತೀವ್ರ ದುಃಖವಾದವರು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮೂಡು ಇಲ್ಲದವರು ಬೇಕಾದರೆ ರಜೆ ಹಾಕಿ ಹೋಗಲಿ. ಯಾರು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ನಿಧನರಾದವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಗುಣಕಥನದ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಧ-ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೂ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರಿ ರಜೆ ಘೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇಸ್ಪೀಟು ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ರಜಾ ಘೋಷಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವೇ ವಿಫಲವಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಈ ರೀತಿಯ ಶೋಕಾಚರಣೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಬುಲ್ ಶಿಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹೇಗೋ ಈ ಅಸಂಬದ್ಧ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಪ್ರಧಾನಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ಯಾರ ನಿಧನಕ್ಕೂ ಸರಕಾರಿ ರಜಾ ಕೊಡಬಾರದು. ಇವರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಮಾಜಿಗಳು ಸತ್ತಾಗ ಸಹ ರಜೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಕಠಿಣ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು, 'ನಾನು ಸತ್ತಾಗ ಸರಕಾರಿ ರಜೆ ಘೋಷಿಸಬೇಡಿ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಯೇ ಆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಯಾರೂ ಅಂಥ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾರರು, ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾರರು.

'ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಶೋಕಾಚರಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಸತ್ತ ದಿನ ಎಲ್ಲ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಜನತೆ ಒಂದು ತಾಸು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಆಗ ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ತಾಸು ನೀವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೀರಿ. ಅದು ನನಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಗೌರವ ' ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿಯೋ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೋ ಘೋಷಿಸಬೇಕು. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ನಿಜವಾದ ಗೌರವವೇ. ನಿಧನರಾದ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ, ಒಂದು ತಾಸು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೂ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಲ್ಲ? ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವಾದಂತಾಯಿತಲ್ಲ?

ಇದು ನಿಜವಾದ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ, ಶೋಕಾಚರಣೆ. ಇಂಥ ಧೀಮಂತಿಕೆ, ಹೊಸತನ ಹಾಗೂ ನವ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೂ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಲ್ಲ ? ಗಣ್ಯರು ಸತ್ತಾಗ ರಜೆ ಘೋಷಿಸುವುದು ಅಗಲಿದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಗೌರವ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾದರೂ ಮೂಡಬೇಕು!

ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡದ ಗಂಡನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬಾಳು ಸವೆಸುವ ಕರುಣಕತೆ

ಪ್ರಾಣೇಶ್ ಪ್ರಪಂಚ

ಗಂಗಾವತಿ ಪ್ರಾಣೇಶ್

vveditoped@gmail.com

ಬಹು ಪತ್ನಿತ್ವ ಗಂಡಸಿಗೆ ಸಮಾಜವೇ ಒಪ್ಪಿದ ಸಂಗತಿ. ಆತನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರು, ಮೂರು ಜನ ಹೆಂಡಿರು, ಆತನಿಗೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಂಡಸು ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಅಂಗಿ ಬದಲಿಸುವಂತೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೊ ಏನೋ? ಸಿನಿಮಾ ನಟರಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಡತಿಯಂತೆ ಎಂಬುದು ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ 'ಒಬ್ಬಾಕಿನೇ ಹೆಂಡ್ತಿಯಂತಲೇ?' ಎಂದು ನಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಕೂಡಾ! ಸ್ವಲ್ಪ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಬಂದರೂ ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ 'ಏನಪ್ಪಾ ಊರಾಗ ಒಬ್ಬಾಕಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಾಗೆ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಏನಪಾ?' ಎಂದೇ ಕೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಗಾರ್ಡನ್ ಸಿಟಿ, ರೇನ್ ಸಿಟಿ, ಕೂಲ್ ಸಿಟಿ, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಜೊತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸೆಟಪ್ ಸಿಟಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೂಡಾ ರಸಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ, ಮನೆ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ 'ಇಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರೆ ಹೆಣ್ತಿಯೇನಪಾ?' ಎಂದೇ ಛೇಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೆಂಡತಿಯರ ಎದುರೇ 'ಏನೋ ಇಲ್ಲೂ ಇದೇ ಹೆಣ್ತಿಯೇನೋ ಮಹರಾಯಾ' ಎಂದೇ ಅಂದು, ಮುಜುಗುರ ತರುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ, ಎಂದೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅನ್ನುವದಿಲ್ಲ 'ನಿನಗೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಗಂಡಂದಿರವ್ವ?' ಎಂದು ಕೇಳಿ ಯಾರಾದರೂ, ಎಂದಾದರೂ ಪಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಗಂಡಸರು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪರಾವತಾರ ತಾವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ 'ಸಾವಿರ ಹೆಂಡಿರ ಸರದಾರನಾದರೂ ನಿಜಭಕ್ತನಿಗೆ ದೇವನೊಬ್ಬ, ಪರಮಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ಮಾಡಿ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನಾವೇನು ಕಮ್ಮಿ ಎಂಬಂತೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳೂ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಈಗೀಗ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ನನ್ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಡಿ ಹೆಂಗಸರು ತುಂಬಾ ಇದ್ದರು. ಗಂಡ ಸತ್ತಕೂಡಲೇ ಕೂದಲು ತೆಗೆದು, ಕೆಂಪು ನೂಲಿನ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟರೆ ಆಕೆ ಮಡಿ ಹೆಂಗಸು. ಇನ್ನು ಆಕೆ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಮಡಿ. ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯೂ ಅಷ್ಟೆ, ರಾತ್ರಿ ಉಣ್ಣುವಂತಿಲ್ಲ, ಸೋಪು ಹಾಕಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಎಂಥ ಚಳಿಯಿದ್ದರೂ ಬಿಸಿ ನೀರು ಸ್ನಾನ ನಿಷಿದ್ಧ. ಮೈಮೇಲೊಂದು, ಕೋಲಿನ ಮೇಲೊಂದು ಎರಡೇ ಸೀರೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಸೆರಗು ಸರಿದು ತಲೆ ಕೂದಲು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ ಕೂದಲು ಬರುಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕ್ಷೌರವಾಗಬೇಕು. ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಮುದುಕರು ಏಳುವದರೊಳಗೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಕೂತಿರಬೇಕು. ಅನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಳ್ಳಿಟ್ಟು, (ಅರಳಹಿಟ್ಟು) ಅವಲಕ್ಕಿ, ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಆಕೆಯ ಆಹಾರ. ಹಗಲು ಒಂದೇ ಊಟ, ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನವಂತೂ ನೀರನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವಂತಿಲ್ಲ, ರೇಡಿಯೋ ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ, ಪೇಪರ್ ಓದುವಂತಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುವಂತಿಲ್ಲ ಹೂಬತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಗೆಜ್ಜೆವಸ್ತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದೇ ಎರಡೇ? ಮಡಿ ಹೆಂಗಸೆಂದರೆ ಜೀವಾವಧಿ ಕಠಿಣ ಕೈದಿಯಿದ್ದಂತೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆ, ತಾತನ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಬಕ್ಕ, ತುಂಗಕ್ಕ, ಗೋಧಕ್ಕ, ಸಾವಿತ್ರವ್ವ, ಶ್ಯಾಕಮ್ಮ, ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಎಂಬ ಮಡಿ ಹೆಂಗಸರು ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ , ಸುತ್ತು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಗೋಣಿತಾಟು, ಹರಿದ ಸೀರೆಗಳ ಒಂದು ಗಂಟು, ತಲೆದಿಂಬು, ಒಂದು ತಂಬಿಗಿ, ಲೋಟ, ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಲಗ್ನ ಆದದ್ದು, ಗಂಡನ ಮುಖ ನೋಡಿದ್ದು ಕೂಡಾ ನೆನಪಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕನ್ಯಾ, ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲಗ್ನ ಒಂಬತ್ತೊ, ಹತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ ಮನೆ ಮಂದಿ ಅಳೋದು ಕೇಳಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಯಾಕ್ ಅಳ್ತಿದಿರಿ ಎಲ್ಲಾರು ಎಂದು ಆಕೆ ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಸತ್ನಂತೆ ಎಂದರೆ, ಗಂಡ ಅಂದರೆ? ಸತ್ತ ಅಂದರೆ, ಹೋಗ್ರವ್ವಾ ನನಗೇನೂ ತಿಳಿವಲ್ದು ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಮನೆ ನಾಯಿ ಮರಿಯನ್ನೊ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯನ್ನೊ, ಆಕಳ ಕರುವನ್ನೊ ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮುಂದೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮಡಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಜಡೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಒಲ್ಲೆಯೆಂದು ಅಳುವ, ಯಾಕ್ ಹೆಳ್ಳು ಕತ್ತರಿಸ್ತಿರಿ, ನಾ ಹೂವಾ ಎಲ್ಲಿಟ್ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅಳುವ ಹುಡುಗಿಗೆ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಓಣಿ ಹೆಂಗಸರು ತಲ್ಯಾಗ ಆಗ್ಯಾವೆ ಅಂಬಕ್ಕ ಹೇನು ಆದ ತಲ್ಯಾಗೆ ಹೂ ಇಟಗೊಂಡ್ರೆ ಹುಳ ಬೀಳ್ತಾವೆ ತಲ್ಯಾಗೆ ಎಂದು ತಾವೂ ಅಳುತ್ತಾ, ಆ ಹುಡುಗೀನ ಸಮಾಧಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಯಿತು, ಮುಂದೆ ಅಯಸ್ಸು ಇರುವಷ್ಟು ದಿನ ಇವರು ಕೆಂಪು ಸೀರೆ, ಕೃಶದೇಹ, ಒಪ್ಪತ್ತು ಊಟ, ನೀರು ಹೊರುವದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದು, ದೇವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುವದು, ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರೆಯುವುದು, ಆಡಿಸುವದರಲ್ಲೇ, ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಯುಸ್ಸು ಸವೆದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು, ಹಾಳಾಗಲಿ, ಇವರಿಗೆ ಆಯಸ್ಸೂ ಪಾಪ! ಎಂಬತ್ತೈದು, ತೊಂಬತ್ತೈದು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶತಾಯುಷಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕಡೆಗೂ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಪುರುಷ ದರ್ಶನ, ಪುರುಷ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೇ ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಇವರೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯ ಪಂಚ ಕನ್ಯೆಯರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅನಿಸಿದ್ದುಂಟು.

ಎಂ.ಜಿ.ರೋಡ್, ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡ, ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲೂ ರಾತ್ರಿ ಎರಡರವರೆಗೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ತುಂಡು ಮಿಡಿ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯ್‌ಪ್ರೆಂಡ್‌ಗಳ ಭುಜಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ನಡೆಯುವ, ಆತನ ಸೊಂಟ ಬಳಸಿ ಗಾಡಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವ ಕೇವಲ 18-20ರ ಹುಡುಗಿಯರ ಕಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಅಂಬಕ್ಕ, ತುಂಗಕ್ಕ, ಗೋದಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಾಪವಾದರೂ ಏನು? ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಹುಡುಗಿಯರು ಮಾಡಿದ್ದ ಪುಣ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎಂದು ಚಿಂತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇನೆ. ಗಂಡನ ಮುಖವನ್ನೆ ನೋಡದೆ ಬಾಳನ್ನು ಆತನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕರ್ಮದ ಹಿಂದಿನ ಗುಟ್ಟೇನು? ಅವರ ಗಂಡಂದಿರ ಹಣೆ ಬರಹವೂ ಅಷ್ಟೆ, ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದು ಜೀವ ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲಾರದೇ ಬಾಳಲಾರದೇ ಹೋದ ಆ ಗಂಡುಗಳದು ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವೋ, ಯಾವ ಪಾಪವೋ, ಮೈಗೊಬ್ಬ, ಮನಸ್ಸಿಗೊಬ್ಬ, ಮ್ಯಾರೇಜಿಗೊಬ್ಬ ಎಂಬಂತೆ ಇರುವ ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣುಗಳದು ಅದಾವ ಪುಣ್ಯವೋ ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ಚುಟುಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೂರು ಮೂರು ಗಂಡಂದಿರು ಇರುವವರು ಮಿಡಿ ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡನನ್ನೆ ನೋಡದವರು ಹೆಂಗಸರು.

ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಅಂಬಕ್ಕ, ತಾತನ ತಂಗಿ ಸಾವಿತ್ರವ್ವ, ಈ ಇಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಎರೆದು, ಮಲಗಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದವರು ಹುಟ್ಟಾ ಮಡಿ ಹೆಂಗಸರು, ಕನ್ನಡಿಯನ್ನೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದವರು. ಅಂಬಕ್ಕ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಸಿಟ್ಟಿನ ಪ್ರತಿರೂಪವಾದವಳು. ತಂಗಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯ ಐದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಹುಟ್ಟಿದವಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಬದುಕಿದವಳು. ನಿದ್ದೆ ಬರದ ನಮ್ಮನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಲೆಯನ್ನೊ, ಬೆನ್ನನ್ನೊ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಮಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಚುಕ್ಕು , ಚೌವ್ವಿ ಬಡಿಯುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತಟ್ಟುವಾಗ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಗಂಡ, ನನ್ನ ತಾತ ಶ್ಯಾಮರಾಯನ ಜೊತೆ ಜಗಳಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು, ಮಾತಿನ ರಭಸ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನಮಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರಲು ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಚುಕ್ಕು ಚವ್ವಿಗಳು ಹೊಡೆತಗಳಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ, ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆನ್ನು, ತಲೆಗಳಿಗೆ ಎದ್ದು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀ ಯಾಕೆ ಎದ್ಯೊ ಸನ್ಯಾಸಿ ಎಂದು ರಪ್ಪನೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ರಪ್ಪ, ರಪ್ಪ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಳು, ಎದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ, ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ತಾತನಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾದ ಏಟುಗಳವು, ನನಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸದಾ ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಲೆಗಳನ್ನು ಊದುತ್ತಾ ನೀರು ಕಾಸುತ್ತಲೋ, ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸುತ್ತಲೋ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಬಕ್ಕನ ಸೀರೆಮೈಯಿಂದ ಹೊಗೆಯ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಡಿ ಹೆಂಗಸು ಅಲ್ಲವೆ! ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸೋಪು ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ! ನೀರಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ, ನೆರಳಿಗೇ ಒಣಗಬೇಕು, ದೇವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಗಳುವಿಗೇ ಒಣಗಬೇಕು, ಇಡೀ ಮನೆಯೇ ಹೊಗೆಮಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂಬಕ್ಕ 'ಸ್ಮೋಕ್ ಉಮನ್'. ದಿನ ಹೀಗೇ ಚವ್ವಿ ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆಕೆಯ ಮಲಗಿದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಅಂಬಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಮೈ, ಸೀರಿ, ಹೊಗಿ ವಾಸನಿ ಆಗ್ಯಾವ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟೆ, ರಪ್ ಎಂದು ಗುದ್ದಿದ ಅಂಬಕ್ಕ ಹೋಗು, ಎದ್ದು ಹೋಗು, ದೊಡ್ಡಾತ ಆದಿ, ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಲಗಬೇಡ ಎಂದು ತಳ್ಳಿದ್ದಳು, ದೇಹದ ಅಂಗಗಳು ಬಣ್ಣ, ವಾಸನೆ, ಗುರುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡವರಾದೆವು ಎಂಬ ಆ ಹಿರಿಯರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜ್ಞಾನಗಳು ಎಂಥ ಓದಿದವನಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ವಾಸನಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳು ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ ಇಂದು.

ತಂಗಿಯ ಗಂಡ, ಆತನ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಬಕ್ಕ ಸವೆದು ಸವೆದು ಹೋದಳು. ಮನೆಯಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಾಯರ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯ ಅಂಬಕ್ಕ ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ನೋಡಲಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಸುಖವನ್ನೂ ಕಾಣದ ಅಂಬಕ್ಕ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುವುದು, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವುದು, ತಂಗಿಯ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಜಗಳಕ್ಕಿಳಿಯುವದರಲ್ಲೇ ಕಳೆದು ಹೋದಳು.

ಆಕೆಯ ದೊಡ್ಡ ಬೈಯ್ಗಳೆಂದರೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ, ಆಕೆಯು ಒಮ್ಮೆ ಎದುರಿಗೆ ಇರುವವರೂ ಕಾಣದಷ್ಟು ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕ ಬಂದು ಅಮ್ಮಾತಾಯಿ ಎಂದು ಕೂಗಿದ, ಯಾರದು ಎಂದ ಅಂಬಕ್ಕನಿಗೆ ಆತ ನಾನಮ್ಮ ಸನ್ಯಾಸಿ ಎಂದ ಪಾಪ. ಅಂಬಕ್ಕ, ನಮ್ಮನಿ ತುಂಬಾ ಸನ್ಯಾಸಿ ಸೂಳೆಮಕ್ಕ ಇದ್ದಾರ, ನೀನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಾದೇನು, ನನ್ನ ಎಂದು ಗದರಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತ ತಿರುಗಿ ನಮ್ಮ ಓಣಿಗೆ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಬಕ್ಕನಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಾತ ಭಯಂಕರ ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಆಕಿ ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದು ಊಹಿಸಿ ಕಾಲ ಜಗಳದ ಕಂಟಿನ್ಯೂಟಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಬಕ್ಕ ಪಾಪ, ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿಯಾಗಲು ಕ್ಷೌರಿಕನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸದಾ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ, ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಾದರೆ ತಲೆತುಂಬಾ ಕ್ರಾಪು ಬಂದು ಆಕೆಗೆ ಮುಜುಗರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಬಿರುಬೇಸಿಗೆಯ ಆಕೆ ತಲೆ ಕೂದಲಿನಿಂದಾಗಿ ರೊಚ್ಚಿಗೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು, ಒಂಭತ್ತರನಕ ಕಾದು, 'ಇಂದೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲೇನೋ ತಲಿ ಬೋಳಿಸಾತನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿ' ಎಂದು ತಂಗಿಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಬೈದು ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಲ್ಲರೂ ಏಳುವ ಮುಂಚೆ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ತಾನೆ?

ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಹೇಳಲು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಾತ, ಅವ ಊರಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೊ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಳ್ಯಾಗಿ ಹೋಗ್ಯಾನಂತ, ಯಾವದೋ ಹುಡುಗ್ಗ ಮುಂಜಿವಿ ಕೂದಲಾ ತೆಗಿಲಿಕ್ಕ ಹೋಗ್ಯಾನಂತ ಎಂದೆಲ್ಲ ದಿನಾ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಬಕ್ಕ ರೊಚ್ಚಿಗೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು, ನಿನ್ನ, ಮಕ್ಕಳ ಸೇವಾಕ್ಕ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೊ ಸನ್ಯಾಸಿ, ನಾ ಏನ್ ನಿನಗ ಸೀರಿ ಕೇಳಿದ್ನ, ಬಂಗಾರ ಕೇಳಿದ್ನೆ, ತಲಿ ಬೋಳಿಸಲಿಕ್ಕ ಮನಶ್ಯಾನ್ನ ಕರ್ಕೊಂಬಾರೋ ಬೆಳಕ ಹರಿಯದ್ರಾಗೆ ಅಂದೆ ಅಷ್ಟೆ'' ಎಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ಜಗಳ. ಎಂದೂ ತನಗೆ ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಎನ್ನದ ಅಂಬಕ್ಕ, ತಂಗಿಯ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳ ಸೇವೆಗೆ ಮುಡಿಪಾಗಿದ್ದ ಅಂಬಕ್ಕ, ಅಂದು ಒದರಡಾತ್ತ ಜಗಳ ಕಾಯುವಾಗ ನನಗೊತ್ತದನೋ ಸನ್ಯಾಸಿ, ಕ್ಷೌರದಾತನಿಗೆ ಎಂಟಾಣಿ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲಾ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಚಿಂತಿ ಯಾಗ್ಯೇದ, ನನಗೂ ಗಂಡ ಇದ್ರ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರ್ತಿತ್ತೆನು, ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಸರಕ್ಕನೆ ಹೋಗಿ ಕ್ಷೌರದಾತನ್ನ ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದ, ಎಂಟಾಣಿ ಅಲ್ಲ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಆತನ ಮಾರಿಗೆ ಒಗೀತಿದ್ದ , ತಿಂಗಳಾ ಇಂಥ ದಿನ ನೀ ಬರಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ತಾತನನ್ನೂ ಸೇರಿ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಿದ್ವಿ ಗಂಡ ಎಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೆಂಡತಿಯ ತಲೆ ಕ್ಷೌರಮಾಡಲು, ಕ್ಷೌರಿಕರನ್ನು ಕರೆತರುವಾತ ಎಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಡ ಎಂಬ ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ನೆನೆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕನಕರ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡ ಇದ್ದರೆ ತಾನು ತಲೆಯನ್ನೇ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪದ ಕೂಡಾ ಅಂಬಕ್ಕನಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.